Projektafdelingen for
Det Nye Universitetshospital
Hedeager 3
DK-8200 Århus N
Tel. +45 8728 8850
projektafd@dnu.rm.dk
www.dnu.rm.dk

Til Forretningsudvalget

Notat vedrørende elementer fra besparelses- og prioriteringskataloget for Det Nye Universitetshospital

Dato 08.06.2011

Erik Secher
Tel. +45 7846 9812
Erik.Secher@dnu.rm.dk

Baggrund
Hospitalsudvalget har på sit møde den 6. juni 2011 behandlet dagsordenpunkt til regionsrådsmødet 22. juni vedrørende status på DNU-projektets anlægsøkonomi samt det aktuelle besparelses- og prioriteringskatalog i projektet. Hospitalsudvalget har efterspurgt en uddybning af baggrunden for den valgte prioritering af punkt 5 på listen (vedr. jordkøb) og hvorvidt punkt 1 på listen "P-kælder under Forum" kan etableres i sammenhæng med en eventuel privat finansiering af Forum. Desuden har Hospitalsudvalget efterspurgt en beskrivelse af evidensen for etablering af enestuer.

1) Jordkøb
Køb af arealerne indenfor lokalplanområdet til de somatiske funktioner i forbindelse med det kvalitetsfondsfinansierede projekt er allerede foretaget eller under proces.

Arealerne nord for det eksisterende Aarhus Universitetshospital i Skejby, er derimod ikke en del af lokalplanområdet, men omfattet af kommuneplanen og udlagt til fremtidige sygehusrelaterede funktioner som f.eks. præhospitale funktioner, psykiatri eller forsknings- og udviklingsaktiviteter i tilknytning til hospitalet. Arealerne ejes i dag af Aarhus Kommune og Vejlby Landbrugsskole. Kommunens areal huser CF-gården, der omfatter kursuslokaler, overnatningsfaciliteter og brandtomter til redningsøvelser.

Regionsrådet besluttede den 14. november 2007 (lukket dagsorden), at der skulle indledes forhandlinger med Aarhus Kommune og Vejlby Landbrugsskole om køb af arealerne nord for det eksisterende Aarhus Universitetshospital, Skejby, som ikke er en del af lokalplanområdet, men er omfattet af kommuneplanen. Status medio juni 2011 er, at der forventes indledt forhandlinger med Vejlby Landbrugsskole i løbet af efteråret 2011, mens forhandlinger med Aarhus Kommune hidtil har afventet kommunens planer for fremtidig placering af CF-gården. De enkelte udgiftsposter i projektet vurderes generelt løbende med henblik på prioritering, herunder overvejes det, om det er hensigtsmæssigt at købe CF-gården på nuværende tidspunkt, idet der bl.a. forventes at være tale om omfattende forurening på arealet.

Arealet nord for eksisterende Aarhus Universitetshospital, Skejby, er altså ikke en forudsætning for gennemførelsen af det kvalitetsfondsfinansierede projekt. Det er årsagen til, at købet af jorden indgår som et delelement i besparelses- og prioriteringskataloget, som kan indløses i tilfælde af budgetproblemer.

Regionsrådet behandler den 22. juni 2011 dagsordenspunkt vedr. flytning af psykiatrien fra Risskov til DNU. Køb af de omtalte arealer i kommuneplanområdet være hensigtsmæssig med henblik på eventuelt at etablere parkeringspladser på dele af arealet til psykiatrien. Desuden vurderes det fortsat at være strategisk vigtigt at sikre arealer til DNU's udvidelsesmuligheder.

At jordkøbet som besparelsesmulighed ikke er placeret højere på det aktuelle besparelses- og prioriteringskatalog skyldes, at Regionsrådet (jf. beslutning på regionsrådsmøde 14. november 2007) ønskede at sikre udvidelsesmulighederne for Det Nye Universitetshospital.

Besparelsen vedr. jordkøb kan placeres højere på listen. Hvis besparelsen indløses vil et køb af arealet skulle finansieres via regionens almindelige anlægsmidler.

2) P-kælder under Forum
Hospitalsudvalget har spurgt, om p-kælder under Forum (punkt 1 på besparelses- og prioriteringslisten) kan etableres via ekstern finansiering som en del af det samlede Forum.

Forum er oprindeligt tænkt som DNU´s vartegn, der primært skal rumme forsknings-, udviklings- og uddannelsesaktiviteter. I det kvalitetsfondsfinansierede projekt indgår forskningsarealer, auditorier, ankomstområde og p-kælder i Forum, som i det nedskalerede projekt kun rummer kvadratmeter til et mindre byggeri.

Hovedparten af det oprindelige Forum søges nu finansieret via fondsmidler. I samarbejde med universitetet har de foreløbige undersøgelser klargjort, at det ikke – indenfor en to-fem års periode – er realistisk at forvente fondsfinansiering af Forum. PA og universitetet fortsætter arbejdet med at søge fondsfinansiering.

Det er fortsat vurderingen, at opførelsen af Forum med et tilhørende CORE-center er af afgørende betydning for Aarhus Universitetshospital – ikke mindst som vartegn for forskning, udvikling og uddannelse. I forlængelse heraf, at byggeriet af Forum i videst muligt omfang skal følge den planlagte byggetakt, nå 16 etager og dermed den ønskede vartegnseffekt. Der er således tale om, at Forum indeholder flere og større funktioner, end der økonomisk set er mulighed for i det kvalitetsfondsfinansierede projekt. Der arbejdes i øjeblikket på en ekstern etablering og finansiering af Forum i et samarbejde mellem Region Midtjylland og Aarhus Universitet.

Den bærende ide er at opføre i alt ca. 21.000 m2 som skal indeholde CORE-center (tunge forskningsfaciliteter), lettere laboratoriefaciliteter, kontorfaciliteter samt et innovativt miljø inspireret af og eventuelt i samarbejde med BIO-X ved Stanford University, USA.

Der indledes efter sommerferien drøftelser med FEAS (Aarhus Universitets forskningsfond) m.h.p. at FEAS står for byggeriet og efterfølgende lejer ud (primært til Aarhus Universitet, Aarhus Universitetshospital samt til øvrige funktioner i Region Midtjylland til erstatning for eksisterende lejemål).

I højhusets kælderetage er der i det kvalitetsfondsfinansierede projekt planlagt parkering, denne mulighed er i øjeblikket en del af projektets besparelses- og prioriteringsliste. I tilfælde af, at FEAS eller andre står for finansiering og opførelse af byggeriet, vil det blive nærmere afklaret, om p-kælder under Forum kan etableres med ekstern finansiering. Der vil antageligvis være tale om en relativ høj parkeringsafgift, hvis byggeriet skal være rentabelt.

Et konkret forslag vedr. etablering af Forum forventes forelagt Regionsrådet i efteråret 2011. Heri vil indgå en nærmere vurdering af, om p-kælderen kan etableres med eksterne midler.

3) Evidensbaseret Design (EBD) og én-sengsstuer
Forskningsfeltet indenfor EBD har i de senere år været tiltagende. Studierne på feltet er blevet samlet i flere reviews, der dels har evalueret det videnskabelige arbejde og dels har opsummeret de væsentlige elementer, der kan understøtte EBD i byggeprojekter.

For nærmere information om emnet kan henvises til artiklen "*A Review of the Research Literature on Evidence-Based Healthcare Design",* som kan findes på følgende link: *http://edinnovation.com.au/documents/attachments/58-hcleader-5-litreviewwp.pdf*

Der er tale om en engelsk artikel på 75 sider.

EBD kan defineres således: En evidensbaseret designproces er anvendelsen af de bedste, tilgængelige information fra forskning og evaluering af byggeprojekter.

EBD i DNU

Der er efterhånden dokumenteret evidens for en lang række bygningsmæssige forhold, og EBD udgjorde oprindeligt et væsentligt element i Rådgivergruppens vinderprojekt for DNU.

I forbindelse med planlægningen af byggeriet af Det Nye Universitetshospital har der været fokus på anvendelsen af evidensbaseret design (EBD) som støtte for prioriteringer og beslutninger i planlægningsfasen. Som støtte til det arbejde har Projektafdelingen udarbejdet et notat af 14. januar 2010 *Mulige evidensbaserede elementer i sengestue/op – de lavthængende frugter.* Notatet er baseret på det videnskabelige grundlag på området. I notatet fremgår evidensen for èn-sengsstuer.

EDB og én-sengsstuer

Evidensen for en-sengsstuer er særdeles god, og prioriteringen af en-sengsstuekonceptet er et bærende element i DNU. Konceptet giver en række kvalitetsforbedringer for både patienter, pårørende og personale og kan tillige medvirke til effektiviseringer. Nedenstående er redegjort for, hvad der er evidens for samt på hvilket niveau:

Særlig høj evidens for:

- Understøtter høj belægning - 85 % belægning 24 timer i døgnet / 365 dage om året
- Reducerer hospitalserhvervede infektioner
- Forbedrer patientsøvn, integritet og fortrolighed, kommunikation
- Forbedre patienttilfredshed

Høj evidens for patienten:

- Reducerer medicineringsfejl
- Reducerer patientfald, stress
- Forbedrer mulighed for sociale relationer/støtte familie og venner

Høj evidens for personalet:

- Reducerer personalestress
- Øger personaleeffektivitet på stue og afsnit
- Øger personaletilfredshed

Yderligere:

- Etablering af såvel standard sengestue og fleksible sengestuer reducerer behovet for flytning af patienten
- Behandling af patienten på stuen reducerer behovet for transport af patienter
- Pårørendes mulighed for overnatning på stuen kan evt. medvirke til reduceret liggetid
- En-sengsstuen giver øget mulighed for integritet og kan medvirke til reduktion af liggetid
- Gode akustiske forhold, lyskilder samt elektroniske hjælpemidler kan medvirke til at skabe øget tilfredshed blandt patienter og pårørende, og derigennem medvirke til effektivisering af patientforløbene

Effektivisering

I forhold til effektivisering fremhæves følgende:

- Amerikanske undersøgelser viser 10,1 % reduktion i hospitalserhvervede infektioner.
- Mulighed for pårørende på stuen har vist en reduktion af faldulykker på stuen med 2/3. Hertil hører endvidere aflastning af personalet.